

NIE ZGADZAM SIĘ, PONIEWAŻ... –
JAK KULTURALNIE I MĄDRZE DOKONAĆ
KRYTYKI CZYCHŚ PRZEKONAŃ

DOROTA
SZMIDT

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Sabina Furgoł

Bożena Świąch

dr Beata Rola

Urszula Borowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć:

Nie zgadzam się, ponieważ... – jak kulturalnie i mądrze dokonać krytyki czyichś przekonań
(1 godz. w kl. VI)

Cele:

Cel ogólny

Rozpoznawanie intencji rozmówcy oraz wyrażanie intencji własnych, rozpoznawanie języka jako działania (akty mowy). Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania, oraz rozpoznawanie manipulacji językowej.

Cele nauczyciela

Uczeń:

- słucha ze zrozumieniem wypowiedzi,
- formułuje odpowiedzi na pytania ogólne i szczegółowe, zadaje pytania,
- wypowiada się na forum klasy/szkoły,
- sporządza notatkę w wybranej formie – ciągłej, tabeli, mapy mentalnej, schematu,
- nazywa swoje stany emocjonalne,
- formułuje informację zwrotną.

Cele w języku ucznia:

- umiesz słuchać ze zrozumieniem wypowiedzi,
- wypowiadasz się na forum klasy/szkoły,
- sporządzasz notatkę w wybranej formie – ciągłej, tabeli, mapy mentalnej, schematu,
- potrafisz nazywać swoje uczucia i przeżycia,
- formułujesz informację zwrotną.

Metody/Techniki pracy:

praca z tekstem – instrukcją, rozmowa kierowana/dyskusja panelowa.

Formy pracy:

zbiorowa, grupowa, indywidualna.

Środki dydaktyczne:

karty pracy, instrukcje na temat zasad prezentacji własnego stanowiska/dyskusji, arkusze papieru do wykonywania prac indywidualnych i zespołowych, flamastry, markery, prezentacja PowerPoint.

Opis przebiegu zajęć

Część wstępna

Poinformowanie o celu lekcji – postawienie pytania kluczowego.

Część właściwa

Uczniowie pracują z tekstem/instrukcją w grupach i/lub indywidualnie, uczestniczą oraz/lub obserwują dyskusję/wywiad. Zadaniem nauczyciela jest wspieranie w sytuacji trudności. Po obserwacjach następuje zweryfikowanie wypowiedzi i/lub notatek.

Część zamykająca

Wykonanie przez uczniów ćwiczenia polegającego na nazwaniu ich uczuć i przeżyć:

- a) w trakcie szukania rozwiązań,
- b) w sytuacji wypowiedzania się na forum klasy/szkoły.

Informacja zwrotna – uczniowie kończą zdania:

Już opanowałem/opanowałam umiejętność...

Rozumiem...

Muszę jeszcze przemyśleć...

Popracuję nad...

Komentarz metodyczny

Uczniowie ze SPE mają pomoc: częściowo wypełnioną kartę pracy/kartki z niezbędnym słownictwem; nauczyciel zadaje pytania pomocnicze, odgrywa rolę suflera albo w razie konieczności odczytuje tekst w imieniu ucznia, udziela informacji zwrotnej o aktualnych osiągnięciach oraz wskazuje sposoby pracy nad pokonywaniem trudności.

Uczniowie mogą wykazywać się pomysłowością, dokonywać oceny koleżeńskiej. W myśl „głaskologii” (pojęcia z książki Miłosza Brzezińskiego pod takim tytułem, odwołującego się do „głasków”, czyli interakcji w zakresie m.in. wzmacniania samooceny) nauczyciel udziela pochwał za osiągnięcia, instruuje, jak uczeń może wypowiadać się, redagować tekst.

Podstawa programowa – obszar III. Tworzenie wypowiedzi oraz punkt 1. Elementy retoryki – 1) [uczeń] uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części – w kl. IV – sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens – w kl. V; 2) rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji – w kl. VI.